

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського

Кафедра права, філософії та політології

ПОГОДЖЕНО
Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри
проф. Чорний О.О.

ПРОГРАМА
з написання курсової роботи
з дисциплін
ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ
для студентів освітнього ступеня «Бакалавр»
спеціальності 081 «ПРАВО»

Галузь знань – 08 Право
Спеціальність – 081 Право
Освітній ступінь – бакалавр

2020–2021 навчальний рік

Програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології

Протокол № 1 від "28" серпня 2020 року.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: канд. юрид. наук, доцент А.М. Лазаренко

Мова навчання – українська.

Анотація

Теорія держави і права, Конституційне право України є фундаментальними правничими дисциплінами, які сприяють засвоєнню базової юридичної термінології та покликані сформувати у студентів системний підхід до розуміння сутності держави та права, апарату держави, форми державного правління, устрою, політичного режиму, основних інституцій держави та їх особливостей. Наділяє майбутніх юристів умінням розуміти особливості функціонування громадянського суспільства, механізм діяльності правової держави, сутність верховенства права, територіальної цілісності, суверенітету, апарату державного управління та можливістю застосувати ці знання у практичній діяльності. Студенти отримують ґрунтовні знання про: особливості форми державного правління, державного устрою, політичного режиму, сутність права, функції, принципи та джерела, ознаки норми права, діяльність інституту президенства, верховної ради, уряду їх елементи та особливості та ін.

Навчальним планом підготовки бакалавра спеціальності 081 передбачено написання курсової роботи з теорії держави і права й конституційного права України. Її виконання є обов'язковим компонентом учбового процесу. Курсова робота сприяє більш глибокому засвоєнню та закріпленню матеріалу з конституційного права України, з теорії держави і права, набуттю отриманих навичок самостійного вивчення відповідної державно-правової проблеми, допомагає виробити навички до узагальнення матеріалів правової практики і вірного застосування норм права.

Мета письмової курсової роботи з дисципліни «Теорія держави і права» «Конституційне право України» - перевірити рівень знань студентів найбільш загальних і провідних закономірностей виникнення, функціонування й розвитку держави і права, конституційного права, сприяти розвитку творчої ініціативи, самостійності, відповідальності, сприяти розвитку у кожного студента навичок самостійної роботи.

Студент повинен творчо використовувати придбані знання, самостійно робити узагальнення своїх думок з використанням загальнонаукової та державно-правової термінології, використовувати їх на практиці для вирішення тієї чи іншої життєвої ситуації.

Основними завданнями курсової роботи є:

- здобуття навичок, формування проблем та шляхів їх вирішення;
- формування культури оформлення письмових науково практичних публікацій та матеріалів до публічного виступу;
- відпрацювання навичок реферування великої кількості інформації (вміння «стискати» інформацію за принципом – «словам тісно – думкам простору»);
- здобуття навичок публічного виступу, захисту своїх поглядів;
- відпрацювання навичок пошуку та опрацювання науково-практичної літератури та інших джерел інформації.

Робота студента над курсовою роботою проходить наступні основні етапи:

- вибір теми дослідження та її реєстрація на кафедрі;
- складання бібліографії з даної проблеми ;
- вивчення навчальної та спеціальної літератури, нормативних актів та матеріалів практики;

- складання плану роботи;
- написання тексту роботи та її оформлення з наступним представленням на кафедрі.

Кращі курсові роботи можуть бути рекомендовані до участі в конкурсі науково-навчальної роботи закладу, подання для доповіді (виступу) на науково-практичній конференції факультету, навчального закладу, міжвузівські, для участі в конкурсах студентських робіт, рекомендовані до публікації у фахових виданнях.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПІ	Компетентності
ЗК1.	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
ЗК3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СК2.	Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
СК4.	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК5.	Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
СК6.	Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.
СК7.	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК8.	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК12.	Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
СК13.	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
Програмні результати навчання	
ПРН2.	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
ПРН3.	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН 4	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
ПРН 5.	Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
ПРН 6.	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему

ПРН 7.	Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
ПРН 8.	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
ПРН 9.	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
ПРН12.	Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН13.	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту
ПРН14.	Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
ПРН15	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
ПРН16.	Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.
ПРН18	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
ПРН19.	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
ПРН20	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується по одній із запропонованих тем (за вибором студента).

При обранні теми студент повинен керуватися не тільки особистим інтересом до аналізу відповідних юридичних проблем, але й своїми суб'єктивними здібностями к дослідженню, ступенем їх розробки в юридичній науці, наявності спеціальної літератури в бібліотеці університету.

Однак тема не повинна виходити за рамки учбової програми з теорії держави і права. Якщо студент виявив бажання написати курсову роботу за темою, яка не вказана у запропонованому переліку, то він має отримати на це дозвіл викладача, при наявності заслуговуючих уваги обставин. Подальша самовільна зміна теми курсової роботи не дозволяється.

Курсова робота, виконана з порушеннями цих вимог оцінюється «незадовільно».

За загальним правилом курсову роботу студент повинен виконувати власноруч. За погодженням із керівником курсової роботи її можна надрукувати за допомогою комп'ютера.

Курсова робота має складатися з таких частин:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- основна частина: вступ, розділи, висновки;

- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Кожний структурний елемент починається з нової сторінки.

Заголовки структурних частин письмової роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами, обираючи команду «по центру». Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу (крапка в кінці заголовка не ставиться)¹.

Обсяг курсової роботи складає 30 – 35 сторінок машинописного тексту (без врахування списку використаних джерела та літератури, додатків) на папері формату А 4, набраних на комп'ютері у текстовому редакторі Word з використанням 14 кеглю шрифту Times New Roman з полуторним міжрядковим інтервалом. Сторінки повинні мати поля: верхнє і нижнє – 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 10 мм. При написанні курсової роботи студент обов'язково повинен дотримуватися «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» від 27 грудня 2019 р.

Курсова робота з дисципліни «Теорія держави і права», «Конституційного права України» здається на кафедру не пізніше як за місяць до екзаменаційної сесії студентів відповідної форми навчання. Факт вчасної здачі студентами курсової роботи, засвідчується відповідним записом в журналі реєстрації курсових робіт.

Студент, який не подав вчасно у встановлений термін курсову роботу, або не захистив її, вважається, що має академічну заборгованість.

На виконану курсову роботу керівник роботи дає письмову рецензію, вказує позитивні сторони роботи і визначає недоліки (неточність, помилки, неохайність виконаної роботи, недбалість щодо списку використаної літератури).

Виконані курсові роботи після їх захисту здаються на кафедру, де вони зберігаються встановлений термін, після чого списуються по акту і знищуються.

1.2. ВСТУП

У вступі необхідно показати значення обраної теми в навчальному курсі відповідної правової дисципліни, її роль у розкритті цієї системи відносин, актуальність і практичне значення висвітлюваних в ній положень. Важливо відзначити також ступінь вивченості теми в юридичній літературі, вказати на дискусійні питання (якщо такі є), сформулювати мету роботи, дати пояснення вибраної автором логічної послідовності ключових питань теми, які розкриваються. Необхідно вказати джерела, які використовувались автором при підготовці і написанні курсової роботи. Можна вказати, які питання були найбільш складними і викликали найбільший інтерес.

1.3. ВИСНОВКИ

У цій частині роботи слід чітко сформулювати основні висновки з теми, при цьому висновки повинні бути короткими, органічно впливати із змісту роботи і не торкатися тих

¹ Лазаренко А.М. Методичні рекомендації щодо підготовки та написання курсових робіт. Навчально-методичний посібник для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 081 «Право». Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, 2020. 34 с.

аспектів, які не розкривалися автором. В іншому випадку висновки штучно, механічно додаються до курсової роботи і знижують її якість.

1.4. НАУКОВИЙ АПАРАТ

Науковий апарат курсової роботи відображає більш широкий обсяг літератури і фактичного матеріалу, вивченого студентом при написанні роботи. У список використаної літератури, який додається до курсової роботи, включається вся література, на яку є посилання і виноска в тексті, а також ті важливі джерела, які були вивчені при написанні курсової роботи, знайшли відображення в формуванні вузлових питань і структурі роботи, хоч і не наведені в посиланнях і виносках.

В роботі повинні бути посилання на 3–5 джерел (монографії, наукові статті у спеціальних журналах, інших наукових, навчальних чи практичних виданнях) останніх двох років.

Джерела до списку літератури включають в такому порядку: Закони України, Постанови Верховної Ради України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України та інші нормативно-правові акти, монографії, підручники, довідники, брошури, статті журналів і збірників. Якщо джерело має двох або більше авторів, то їх прізвища з ініціалами зазначають в описі у тій послідовності, в якій вони надруковані у першоджерелі. Перед прізвищем кожного наступного автора ставлять кому. При наявності більше трьох авторів допускається вказувати прізвище та ініціали тільки першого з них у супроводі слів “та ін.”.

Бібліографічний опис періодичного видання містить: прізвище та ініціали автора, заголовок статті, найменування серії (якщо така є), рік випуску, номер видання (журналу), сторінки, на яких вміщена стаття.

Номера джерел у тексті пишуть у квадратних дужках. Поряд з номером слід проставляти номер сторінки, наприклад: [9, с. 315].

1.5. ЗМІСТ

У змісті послідовно перераховують заголовки розділів, підрозділів, додатків і вказують номери сторінок, на яких розміщено початок матеріалу. Зміст повинен бути детальним і містити всі заголовки, які є в курсовій роботі. Розташовують зміст відразу після титульного листа. (Зразок змісту дивіться у Методичних рекомендаціях²).

2. КОНСУЛЬТАЦІЇ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

Звертатися за консультацією до наукового керівника студент може вже на початковому етапі роботи над курсовою роботою. Разом з науковим керівником студент обирає собі тему курсової роботи; від наукового керівника студент одержує конкретні методичні поради з обраної теми; з ним він створює план роботи, складений до теми список літератури, розбирає питання по темі, що виникають, одержані в роботі висновки.

Консультації наукового керівника, якщо правильно ними користуватися, надають дієву допомогу при написанні курсової роботи. Тут необхідно уникати двох крайнощів: чи взагалі

² Лазаренко А.М. Методичні рекомендації щодо підготовки та написання курсових робіт. Навчально-методичний посібник для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 081 «Право». Чернігів: Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, 2020. 34 с.

знехтувати консультаціями наукового керівника і подати йому готову роботу, чи намагатися від наукового керівника одержати в готовому вигляді план роботи, літературу до теми, не проявивши самостійного підходу.

До наукового керівника студент повинен звертатися за порадами в ході вибору теми, при складанні плану і підборі необхідної для вивчення літератури, але попередньо склавши свій варіант плану і підбравши деяку літературу. В такому випадку консультації у наукового керівника будуть поглиблювати розуміння теми, уточнювати ті чи інші положення для студента. До консультації слід підготуватися, щоб ставити конкретні питання по темі, а не обмежуватися загальними питаннями типу: “Як скласти план?”, “Що писати в курсовій роботі?” тощо. Питання повинні бути іншого типу: “Чи правильно включені в план теми наступні питання?”, “Чому неправомірно включати в план те чи інше питання?”, “Як підійти до оцінки фактичного матеріалу, щоб відібрати краще з того, що я зібрав до теми?”, “Чи правильно я розумію наступні положення?” і т. д. Сформульовані таким чином питання свідчать про те, що студент працював над темою, ознайомився з літературою і потребує більш конкретного керівництва викладача в ході подальшої самостійної роботи.

3. РОБОТА З РЕЦЕНЗІЄЮ, ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ І ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується студентом в міжсесійний період і в строки, які встановлені навчальним планом. Під час екзаменаційної сесії кафедра не приймає на рецензію курсові роботи. Тому студент повинен якісно виконати курсову роботу і подати її в установлений строк для рецензування на кафедрі. Це необхідна умова для того, щоб у відповідності з рецензією організувати доопрацювання теми і підготуватися до захисту курсової роботи.

Орієнтиром в підготовці до захисту курсової роботи є рецензія наукового керівника, а також посторінкові зауваження в тексті роботи. В рецензії на курсову роботу не міститься кінцева оцінка, в ній дається попередня оцінка у формі висновку: “Робота допускається до захисту” або “Робота не допускається до захисту”. Кінцева ж оцінка дається після захисту. Якщо робота не допущена до захисту, то вона повинна бути студентом перероблена у відповідності з рецензією і знову подана на кафедру.

Змінювати тему курсової не дозволяється і недоцільно з точки зору інтересів самого студента.

Робота не допускається до захисту, якщо вона :

- не носить самостійного характеру, списана з літературних джерел або у інших авторів;
- основні питання не розкриті або викладені схематично, фрагментарно;
- у тексті існують помилкові положення;
- науковий апарат оформлений неграмотно;
- текст написаний небало.

Завдання рецензії на курсову роботу – не тільки проконтролювати знання студентів, але і надати допомогу у вивченні відповідних курсів, з’ясуванні складних питань теми. На цій основі здійснюється контроль знань з метою навчання, і студент проводить аналіз своєї роботи, встановлює, що йому вдалося викласти відповідно до вимог, які допущені недоліки і помилки, які побажання викладені рецензентом щодо поглиблення знань за темою, за допомогою якої літератури допрацювати тему.

Можливо, деякі зауваження рецензента можуть бути незрозумілими студенту або неправомірні на його погляд. Такі зауваження не слід залишати без уваги. Необхідно за допомогою рецензента в'яснити зміст зауважень, а в ході захисту курсової роботи привести додаткові докази для обґрунтування своєї позиції, пояснити, чому зазначене питання не розглядалося в темі або його розгляд обмежений лише цими аспектами. Наприклад, це може бути нечітке формулювання деяких положень, що дає основу рецензенту думати про неправильне їх розуміння студентом, або одностороння оцінка тієї або іншої наукової концепції тощо.

Особлива увага приділяється помилковим положенням і недолікам. Для усунення їх необхідно провести кропітку роботу. Спочатку необхідно зрозуміти, в чому міститься помилка, чому такий хід роздумів неправильний. Тільки зрозумівши суть своєї помилки можна дійсно виправити її та поглибити розуміння матеріалу. Потім слід розібратися в недоліках роботи і звернути увагу на побажання рецензента, вивчити додатково ту літературу, що вказана у рецензії.

Таким чином, підготуватися до захисту курсової роботи – це відповідно до рецензії усунути помилки і недоліки, вивчити літературу, поглибити розуміння тих чи інших аспектів теми, продумати логіку свого виступу та доведення основних висновків і бути готовим пояснити наведені положення, якщо це буде необхідним. Іноді в процесі підготовки до захисту необхідно звернутися до підручника й ознайомитися з іншими темами, з якими безпосередньо пов'язані питання курсової роботи. Але в ході захисту роботи завдання студента – показати поглиблене розуміння питань конкретної теми, добре розуміння матеріалу теми. Можна на конкретні зауваження рецензента підготувати письмові відповіді і використати їх під час захисту, що дає можливість краще побудувати виступ. Але студенту необхідно бути готовим відповідати на питання, які заздалегідь йому не були відомі, які виникають під час захисту. В них пропонується студенту пояснити суть тих чи інших категорій, які використовуються в роботі, навести відповідний фактичний і статистичний матеріал з важливих теоретичних положень роботи.

Крім усвідомлення відповідей на зауваження рецензії і продумування відповідей на можливі питання по темі до захисту курсової роботи студент готує усний виступ на 5-7 хвилин. В такому виступі немає необхідності переказувати зміст всієї роботи, що нерідко намагаються робити студенти. В ньому необхідно сказати, з яких причин обрана тема курсової роботи, які завдання ставились в роботі, яким шляхом вони вирішувалися і які висновки одержані, тобто, по суті, відобразити зміст вступу і висновків, якщо вони написані правильно. У виступі відзначаються і ті труднощі, які, можливо, були при пошуку літератури, її вивченні, підборі статистичного матеріалу та ін. У виступі варто також сказати, які зауваження рецензента і чому автору не зрозумілі або здаються неправильними. Побудований за пропонованим планом усний виступ студента на захисті курсової роботи дозволяє чітко сформулювати основні тези, які виносяться на захист, і тим самим скласти конкретне уявлення про роботу у членів комісії. Від того, як подана робота на захисті самим студентом, багато в чому залежить оцінка роботи. Тому доцільно ретельно продумати свій виступ і викласти його для себе в письмовій формі або повністю, або у вигляді тез. На цьому етапі студент також може користуватися допомогою наукового керівника, звернувшись до нього за консультацією. До того ж необхідність консультації може виникнути і з тієї причини, що, можливо, не всі зауваження рецензії будуть

зрозумілі студенту, що на етапі роботи над поглибленням теми у відповідності до рецензії виникнуть питання.

У процесі захисту курсової роботи студентам надається можливість відстоювати свої погляди і думки, обговорювати складні питання теорії та практики.

Курсова робота оцінюється комісією, оцінка за неї заноситься до екзаменаційної відомості і залікової книжки. При оцінці враховується якість виконаної роботи, її науковий рівень, ступінь самостійності у викладенні теми, її оформлення (виноски, список літератури), мова і стиль викладення, рецензія наукового керівника, виступ студента на захисті, відповіді на питання.

Не виключена можливість таких ситуацій, коли робота виконана і оформлена на достатньому рівні, а виступ студента не підготовлений, його відповіді при захисті курсової роботи не продумані, поверхові або неправильні. В такому випадку незважаючи на високу якість самої роботи, оцінка може бути значно знижена. В той же час наявність зауважень і вказівок на недоліки роботи, які зазначені в рецензії, ще не є свідченням того, що курсова робота буде мати низьку оцінку при захисті. Добре оволодівши темою, студент при захисті показує свої знання, доводить правоту своєї позиції з того чи іншого питання. Це свідчить про те, що студент зумів усунути вказані рецензентом недоліки, цілеспрямовано працюючи над вивченням теми у відповідності з методичними вказівками викладача, і може одержати гарну оцінку комісії.

Курсова робота може захищатися в присутності студентів. Питання по роботі можуть задавати не лише члени комісії, але і студенти групи. Відповіді на питання, поставлені студентами, також враховуються при виставленні оцінки.

4. ТЕМАТИКА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Тематика курсових робіт з курсів „Теорія держави і права”, „Конституційне право України”	
1	Поняття, ознаки і структура громадянського суспільства
2	Виникнення і розвиток учень про правову державу
3	Поняття правової держави та проблеми її розбудови
4	Поняття і сутність права
5	Право в системі соціального регулювання
6	Поняття і види форм права
7	Нормативно-правові акти як джерело права
8	Правові системи світу. Юридична аккультурація
9	Правові відносини
10	Правомірна поведінка, правопорушення, зловживання правом
11	Юридична відповідальність: поняття, підстави, види
12	Правова соціальна держава
13	Система права і система законодавства
14	Тлумачення норм права
15	Сутність держави. Теорії сутності держави
16	Державно-правовий вплив на економіку, політику і культуру
17	Функції держави

18	Політична система суспільства, її сутність і структура
19	Формування уявлень про громадянське суспільство
20	Соціальна держава
21	Поняття типології і типу держави
22	Соціальна цінність і функції права
23	Механізм правового регулювання
24	Юридичні факти як підстави виникнення, зміни і припинення правовідносин
25	Застосування норм права і правозастосовні відносини
26	Юридична відповідальність
27	Законність та правопорядок
28	Теоретичні засади порівняльного правознавства
29	Конституційно-правові відносини
30	Поняття, основні риси, функції та види конституції
31	Зародження та розвиток конституціоналізму в Україні
32	Поняття та основні засади конституційного ладу України
33	Конституційні засади економічних відносин в Україні
34	Правове регулювання громадянства України
35	Правовий статус людини і громадянина: поняття, структур, види, конституційно-правове регулювання
36	Права і свободи людини і громадянина: міжнародно-правове та конституційно-правове регулювання
37	Виборче право та виборча система
38	Правове регулювання референдумів в Україні
39	Система органів державної влади України, конституційні основи їх організації та діяльності
40	Верховна Рада України в системі органів державної влади
41	Президент України в системі органів державної влади
42	Конституційно-правовий статус народного депутата України
43	Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України
44	Конституційно-правовий статус прокуратури в Україні
45	Сучасний конституційний статус Автономної Республіки Крим
46	Конституційний Суд України та його місце у механізмі дії державної влади
47	Конституційні засади правосуддя в Україні
48	Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
49	Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні
50	Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота оцінюється за 100-бальною системою. Оцінка з курсової роботи має дві складові. Перша (підготовча) складова характеризує самостійну роботу студента з написання курсової роботи та її результат – текст курсової роботи, оформлений згідно з чинними вимогами. Друга (складова захисту) характеризує якість захисту студентом курсової роботи. Розмір шкали першої складової дорівнює 70 балів, а другої складової – 30 балів.

Розподіл балів за рейтинговою системою

Вид роботи	Кількість балів
Збирання джерел та літератури	0 – 20
Складання плану . Вступ	0 – 10
Основні розділи курсової роботи	0 – 20
Висновки	0 – 10
Оформлення курсової роботи	0 – 10
Захист курсової роботи	0 – 30
Разом	100

Критерії оцінювання курсової роботи

1. Збирання джерел та літератури по темі курсової роботи – до 20 балів. Критерії: даний вид роботи оцінюється залежно від того, наскільки повно виявлені та опрацьовані студентом доступні для нього джерела і наукова література дозволяють розкрити обрану тему курсової роботи.

Виконання даного виду роботи перевіряється за укладеним списком джерел та літератури. Опрацювання максимальної кількості доступних для студента юридичних джерел та літератури по темі дослідження оцінюється від 10 до 20 балів. Охоплення увагою студента лише частини доступних юридичних джерел та літератури, що у цілому дозволяють розкрити тему курсової роботи, оцінюється у 5-10 балів. Опрацювання студентом лише окремих джерел та наукових студій, що дозволяють лише поверхово розглянути тему, оцінюється від 1 до 5 балів.

2. Складання плану курсової роботи. До 5 балів. Критерії: охоплення планом всіх аспектів обраної для дослідження теми, логічність і послідовність структурних компонентів плану; відповідність останніх поставленій меті і дослідницьким завданням – від 3 до 5 балів. Структура роботи, що дозволяє частково розкрити обрану тему або лише окремі її аспекти – від 2 до 3 балів. План курсової роботи, що не відповідає змісту обраної теми або позбавлений логіки – від 1 до 2 балів. Вступ. До 5 балів.

Критерії: аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження, логічне визначення об'єкту і предмету дослідження; хронологічних і територіальних меж; повнота у розкритті теми; глибина опрацьованих студентом джерел та літератури по темі дослідження; вміння критично осмислювати використані джерела; чіткість і логічність, послідовність і грамотність викладення матеріалу; відповідність стандартним вимогам оформлення наукових робіт; наявність необхідної кількості джерел, правильність їх оформлення у списку літератури та правильність оформлення посилань на джерела в тексті роботи; наявність додатків, правильність їх оформлення – від 3 до 5 балів.

Достатньо повне, але не завжди чітке і логічне визначення актуальності, об'єкту і предмету дослідження, мети, дослідницьких завдань, частковий аналіз опрацьованих студентом джерел та літератури по темі дослідження – від 2 до 3 балів. Відсутність у вступі частини обов'язкових структурних компонентів – від 1 до 2 балів.

3. Написання основних розділів курсової роботи – до 20 балів

Критерії: системність і понота у розкритті теми; логічний, послідовний, ґрунтовний виклад інформації, підпорядкованість матеріалу визначеним у вступі меті та дослідницьким завданням; правильність використання юридичних понять і термінів, залучення максимально можливого спектру джерел і літератури, наявність відповідних посилань; самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни; обґрунтованість практичного блоку; дидактична доцільність методичних розробок; обґрунтованість висновків – від 15 – 20 балів. Поверхове розкриття окремих аспектів обраної теми у тому чи іншому розділі, відсутність необхідних посилань, поверховість висновків до кожного розділу – від 7 до 14 балів. Часткова або повна невідповідність змісту дослідницьких розділів обраній темі, нелогічність викладу матеріалу, неузгодженість між змістом розділів, визначеною метою та завданнями, використання вкрай обмеженого кола джерел і літератури, відсутність посилань та висновків до розділів – від 1 до 6 балів.

4. Висновки. До 10 балів.

Критерії: логічність, послідовність, обґрунтованість, відповідність меті, дослідницьким завданням та змісту роботи – від 8 до 10. Поверховість, суперечливість загальних висновків, часткове вирішення визначених у вступі дослідницьких завдань – від 4 до 7 балів. Невідповідність висновків змісту, меті і дослідницьким завданням – від 1 до 3.

5. Оформлення курсової роботи згідно загальноприйнятих стандартів – до 10 балів. Критерії: дотримання в роботі всіх основних вимог щодо її оформлення – від 8 до 10 балів. Окремі недоліки в оформленні курсової роботи – від 4 до 7 балів. Недотримання вимог у оформленні курсової роботи до державного стандарту України – від 1 до 3 балів.

6. Захист курсової роботи – до 30 балів. Захист оцінюється за наступними критеріями: Мовна компетенція студента. Повнота й обґрунтованість відповідей на поставлені запитання. Аргументованість і точність відповідей на критичні зауваження. Вміння захищати власну думку. Ступінь володіння матеріалом, логіка викладу матеріалу під час захисту. Культура захисту. Повна, обґрунтована доповідь студента про зміст роботи та висновки, яких він дійшов у процесі дослідження; вміння чітко і ясно викладати свої думки, відповідати на запитання членів комісії – від 21 до 30 балів. Часткове розкриття у доповіді студента змісту курсового дослідження, неповні, непереконливі відповіді студента на запитання членів комісії – від 11 до 20 балів. Фрагментарне розкриття у доповіді змісту курсової роботи, відсутність висновків, результатів власного дослідження, неспроможність дати відповідь на запитання членів комісії – від 1 до 10 балів. Оцінка за стобальною шкалою переводиться в національну систему оцінок за такою схемою: «відмінно» – 90–100 балів (оцінка «А» за шкалою ECTS); «добре» – 75–89 балів (оцінки «В», «С» за шкалою ECTS); «задовільно» – 60–74 бали (оцінки «D», «E» за шкалою ECTS); «незадовільно» – менш ніж 60 балів (оцінки «FX», «F» за шкалою ECTS).

6. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна нормативна база:

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.
2. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 4 листопада 1950 р.

3. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р.
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16 грудня 1966 р.
5. Бюджетний кодекс України.
6. Цивільний процесуальний кодекс України.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України.
8. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 р.
9. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 р.
10. Про прокуратуру: Закон України від 15 листопада 1991 р.
11. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25 червня 1992 р.
12. Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України: Закон України від 21 січня 1994 р.
13. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р.
14. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р.
15. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р.
16. Про Рахункову палату : Закон України від 11 липня 1996 р.
17. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р.
18. Про Вищу раду юстиції: Закон України від 15 січня 1998 р.
19. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 р.
20. Про столицю України — місто-герой Київ: Закон України від 15 січня 1999 р.
21. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р.
22. Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим: Закон України від 2 березня 2000 р.
23. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 р.
24. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р.
25. Про статус народного депутата України : Закон України в редакції від 22 березня 2001 р.
26. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р.
27. Про імміграцію: Закон України від 7 червня 2001 р.
28. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 р.
29. Про закордонних українців: Закон України від 4 березня 2004 р.
30. Про вибори Президента України: Закон України в редакції від 18 березня 2004 р.
31. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 р.
32. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 р.
33. Про комітети Верховної Ради України : Закон України в редакції від 22 грудня 2005 р.
34. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лютого 2010 р.
35. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 р.
36. Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів: Закон України від 10 липня 2010 р.
37. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 р.
38. Про Державний реєстр виборців: Закон України в редакції від 21 вересня 2010 р.
39. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р.
40. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 р.
41. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р.
42. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 6 листопада 2012 р.
43. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р.

44. Порядок провадження за заявами і поданнями з питань громадянства України та виконання прийнятих рішень: Затверджений указом Президента України в редакції від 27 червня 2006 р. № 588.
45. Регламент Конституційного Суду України: Затверджений рішенням Конституційного Суду України в редакції від 14 жовтня 2008 р.
46. Про Положення про Адміністрацію Президента України: Указ Президента України від 2 квітня 2010 р № 504.
47. Конституція Автономної Республіки Крим: Прийнята Верховною Радою Автономної Республіки Крим 21 жовтня 1998 р.
48. Конституційне право України: підруч.; за ред. В.П. Колісника та Ю.Г. Барабаша. – Х.: Право, 2008. – 416 с.
49. Конституція України: Офіційний текст: Коментар законодавства України про права та свободи людини і громадянина: Навчальний посібник / Авт.-упорядник М.І. Хавронюк. – К.: Парламент. вид-во, 1999. – 543 с.
50. Кравченко В.В. Конституційне право України: навч. посіб. –4-те вид., перероб. і допов. – К.: Атіка, 2007. – 568 с.
51. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України: навч. посіб. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 632 с
52. Чушенко В.І., Заєць І.Я. Конституційне право України: підруч. – К.: Видавничий Дім „Ін Юре”, 2007. – 488 с.

Основна література:

1. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. Ваїте, 2015. 92 с.
2. Теорія держави і права: навч. посіб. для підгот. фахівців з інформаційної безпеки / [О.О. Тихомиров, М.М. Мікуліна, Ю.А. Іванов та ін.]; за заг. ред. Л.М. Стрельбицької. - Київ: Кондор Видавництво, 2016. - 332 с.
3. Кельман М.С. Загальна теорія держави і права: підручник / М.С. Кельман. - К.: Кондор-Видавництво, 2016. - 716 с.
4. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. - К.: Ваїте, 2015. - 392 с.
5. Петришин О. В., Погребняк С. П., Смородинський В. С. та ін. Теорія держави і права; за ред. О.В.Петришина.Х. Право, 2015. 368 с.
6. Скакун О.Ф. Теорія права і держави: Підручник. 4-те видання. К. Алерта, 2017. 528с.
7. Теорія держави і права : навч. посіб. / [О. О. Тихомиров, М. М. Мікуліна, Ю.А. Іванов та ін.] ; за заг. ред. Л. М. Стрельбицької. Київ. Кондор-Видавництво, 2016. 332 с.
8. Тетарчук І., Дяків Т. Теорія держави і права: навч. посіб. К. Центр навчальної літератури, 2017. 184с

Допоміжна література:

1. Антонов О. В. Соціально-філософський аналіз державної влади у контексті суспільних відносин: автореф. дис. ... канд. філос. наук. Одеса, 2016. 18 с.
2. Бакумов О. С. Правові пропозиції Європейського суду з прав людини щодо прав на вільні вибори: спірні питання практики. Вісник Національної академії правових наук України. 2016. № 3 (86). С. 183-193. Шатіло В. А. Теоретичні проблеми конституційного механізму державної влади: співвідношення організаційних структур та функцій (вітчизняний і світовий досвід): моногр. Київ: Юридична думка, 2017. 363 с.
3. Баштанник А. Г. Механізми регулювання діяльності органів державної влади в умовах децентралізації: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Львів, 2017. 20 с.
4. Березенко В. В. Правовий режим державного кордону України: конституційно-правові аспекти регулювання та захисту: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 21 с.
5. Берназюк О. О. Конституційно-правовий статус допоміжних органів при вищих органах державної влади України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Ужгород, 2016. 20 с.

6. Бельська Т. В. Державна політика та державне управління в умовах впливу глобального громадянського суспільства: автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. Дніпро, 2017. 40 с.
7. Волошенюк О. В. Гармонізація та уніфікація законодавства як форми зближення правових систем. *Право і суспільство*. 2015. № 4. С. 3-7.
8. Косович В. Юридичний техніко-технологічний інструментарій та верховенство права (методологія дослідження). *Вісник Львівського університету. Серія: Юридична*. 2018. Вип. 66. С. 14-26.
9. Кучеренко Д. С. Правничі поняття і термінологія у методології юридичної науки. *Вісник Запорізького національного університету. Серія: Юридичні науки*. 2017. № 2. С. 30-38.
10. Легка О. В. Застосування норм права як спосіб організації реалізації норм права. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 5. С.12-15.
11. Нестерович В. Ф. Конституційно-правові засади впливу громадськості на прийняття нормативно-правових актів: зарубіжний та український досвід: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Київ, 2015. 40 с.
12. Онищук І. І. Техніка юридичного письма в нормативно-правових актах: моногр. Харків: Право, 2014. 228 с.
13. Оніщенко Н. М. Методологія теорії держави і права (деякі аспекти розгляду). *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2016. Вип. 71. С. 3-20.
14. Скрипнюк О., Батанов О. Актуальні проблеми теорії джерел конституційного права України (аксіологічні, гносеологічні та онтологічні аспекти). *Право України*. 2017. № 6. С. 39-52.
15. Ковальський В.С. Правотворчість: теоретичні та логічні засади / В.С. Ковальський, І.П. Козінцев. – К. – Юрінком Інтер, 2005. – 192 с.
16. Коломієць Ю.М. Інститут глави держави в системі вищих органів влади й управління зарубіжних країн. – Харків: Основа, 1998. – 246 с.
17. Курс конституционного права Украины. Том 1. Общая часть: Основы теории конституционного права: учебник; под ред. М.А. Баймуратова и А.В. Ватанова. – Х.: Одиссей, 2008. – 672 с.
18. Международные акты о правах человека. Сборник документов / В.А. Карташкин, Е.А. Лукашова. – М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА, 2000. – 784 с.
19. Теліпка В.Е. Конституційне та конституційно-процесуальне право України: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 568 с.
20. Цуркан-Сайфуліна Ю. В. Антропологія права і влади як філософсько-правова проблема. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2017. Вип. 2. С. 7-20.
21. Чорноморденко І. Позанаукова і наукова методологія. Постановка проблеми. *Університетська кафедра*. 2018. № 7. С. 85-92.
22. Шаповал В. Виконавча влада в Україні в контексті форми державного правління (досвід до прийняття Конституції України 1996 р.). *Право України*. 2016. № 3. С. 200-212. Білокопитов Д. В. Розвиток взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства в умовах глобалізації: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. Харків, 2017. 20 с.9.
23. Шевченко М. Є. Деякі аспекти методологічного комплексу сучасної методичної науки. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2017. Вип. 58. С. 178-183.
24. Ярош Я. Взаємодія молодіжних громадських організацій з політичними партіями в Україні. *Evropský politický and law diskurz*. 2017. Svazek 4., 5. vydání. С. 89-93.
25. Ярошенко В. Взаємообумовленість політичної і громадянської відповідальності та становлення інституту демократичної громадянськості в Україні. *Evropský politický and law diskurz*. 2017. Svazek 4., 3. vydání. С. 143-158.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- 1.Офіційна веб-сторінка Верховної Ради України: www.rada.gov.ua.
- 2.Офіційна веб-сторінка Президента України: www.president.gov.ua.
- 3.Офіційна веб-сторінка Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua.
- 4.Офіційна веб-сторінка Верховного Суду: <http://www.scourt.gov.ua/>
- 5.Офіційна веб-сторінка Конституційного Суду України: <http://www.ccu.gov.ua/uk/>